

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Rady Programowej ds. Ochrony Powietrza w Mieście Krakowie

z dnia 25 września 2023 roku o godz. 13.00.

Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4

W posiedzeniu Rady udział wzięli:

1. Pan Jerzy Muzyk,
Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa ds. Zrównoważonego Rozwoju
2. Pan prof. dr hab. inż. Marian Mazur,
Akademia Górniczo – Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,
3. Pan dr hab. inż. Marek Bogacki,
Akademia Górniczo – Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,
4. Pan dr inż. Mateusz Rzesutek,
Akademia Górniczo – Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,
5. Pan prof. dr hab. inż. Marek Brzeżański,
Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki,
6. Pan Tomasz Frączkowski,
Kierownik Krajowego Laboratorium Referencyjnego ds. Jakości Powietrza
Atmosferycznego,
7. Pan Leszek Turzański,
Z-ca Dyrektora Centralnego Laboratorium Badawczego Głównego Inspektoratu Ochrony
Środowiska,
8. Pan Paweł Ścigalski,
Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Jakości Powietrza,
9. Pan Łukasz Franek,
Dyrektor Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie,
10. Pan Jan Urbańczyk
Dyrektor Wydziału ds. Jakości Powietrza Urzędu Miasta Krakowa,
11. Pani Beata Smolska
Kierownik Referatu Ochrony Powietrza Urzędu Miasta Krakowa.

Spotkanie rozpoczął **Pan Jerzy Muzyk Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa**, witając członków Rady Programowej ds. Ochrony Powietrza w Mieście Krakowie.

Przewodniczący Rady Programowej **Pan prof. dr hab. inż. Marian Mazur** przedstawił tematykę posiedzenia, która poświęcona została następującym tematom:

- nowelizacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy – zaostrzeniu standardów,
- kwestii dotyczących realizacji strefy czystego transportu w Krakowie,
- monitoringu jakości powietrza w zakresie dotyczącym polityki rozmieszczania stacji pomiarowych.

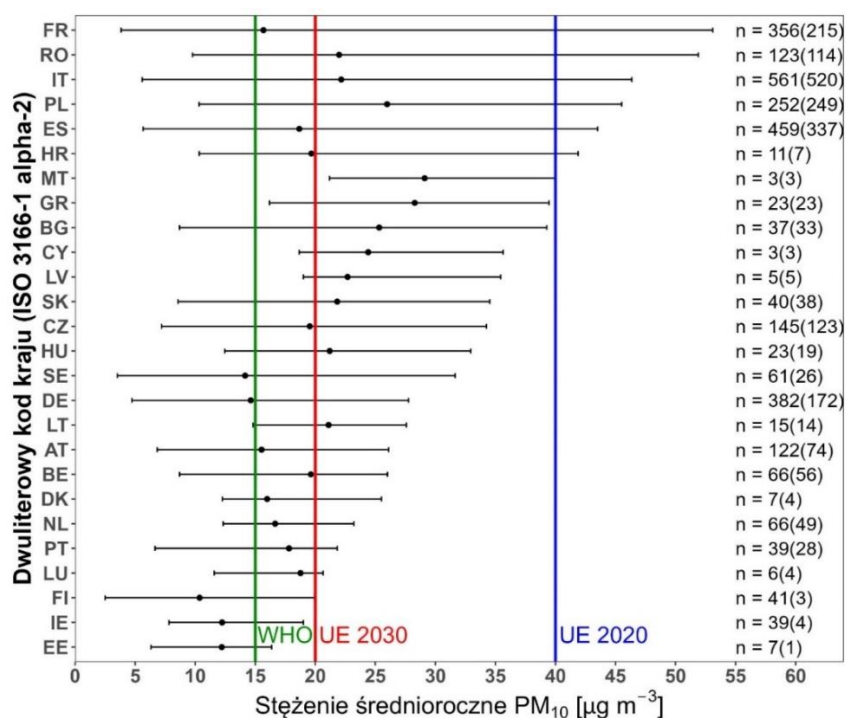
Pierwszy temat, dotyczący nowelizacji Dyrektywy „CAFE” omówiony został w formie prezentacji pn. „Perspektywy zarządzania jakością powietrza w Krakowie” (zał. 1) przez **Pana dr inż. Mateusza Rzeszutka**.

Projekt nowelizacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. zakłada zaostrenie istniejących i zdefiniowanie nowych poziomów dopuszczalnych oraz zmiany w zakresie monitoringu jakości powietrza. Celem Unii Europejskiej jest:

- do 2030 roku: Ograniczenie skutków zanieczyszczenia powietrza dla zdrowia o ponad 55 % i ekosystemów o 25% (CAFE);
- 2050 roku: Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza do poziomów uznawanych za nie szkodliwe dla zdrowia i ekosystemów naturalnych (WHO).

Pan Tomasz Frączkowski zaznaczył, że nowelizacja Dyrektywy proponuje nierealne wartości dopuszczalne, do których pomiaru brak jest obecnie odpowiedniego doświadczenia, metod i urządzeń pomiarowych.

Zdaniem wszystkich członków Rady, w efekcie wprowadzenia proponowanych zmian większość krajów Unii Europejskiej spotka się z trudnością dotrzymania poziomów dopuszczalnych od 2030 roku (rys. 1) oraz dodatkowym znacznym obciążeniem finansowym związanym z koniecznością dostosowania sieci monitoringu jakości powietrza do nowych wymogów.

Rys. 1 Wyniki pomiarów jakości powietrza w Europie – rok 2021

Pan dr hab. inż. Marek Bogacki zwrócił również uwagę na przyjętą w ostatnim czasie przez Parlament Europejski Dyrektywę w sprawie charakterystyki energetycznej budynków

(EPBD), wprowadzającą restrykcyjne przepisy w zakresie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej jak i mieszkalnych. Pierwsze zmiany będą obowiązywać już od 2026 r. i budynki będące własnością władz publicznych powinny być zeroemisyjne.

Następnie Przewodniczący Rady przekazał głos **Panu Łukaszowi Frankowi** Dyrektorowi Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie, który przedstawił aktualne informacje w zakresie wdrażania Strefy Czystego Transportu w Krakowie.

- Pierwsze wymogi SCT zaczną obowiązywać od 1 lipca 2024 roku, a jej pełna wersja – dwa lata później, tj. od 1 lipca 2026 roku. Do SCT będą mogły wjechać wszystkie pojazdy, które spełnią określone normy emisji spalin – normy Euro.
- Zarząd Transportu Publicznego zlecił stworzenie systemu cyfrowej rejestracji wjazdu pojazdów do Strefy. Testowanie systemu planowane jest na przełomie roku 2023/2024.
- Do wjazdu na teren Krakowa nie będzie konieczne posiadanie nalepki na samochodzie.
- Po 1 marca 2023 roku wciąż rejestrowane są samochody nie spełniające minimalnych wymogów emisyjnych dla wjazdu do strefy od 1 lipca 2024 roku, jednak ich ilość nie jest znacząca.

Pan prof. dr hab. inż. Marek Brzeżański zwrócił uwagę na konieczność zorganizowania szerokiej akcji informacyjnej w zakresie wdrażania Strefy Czystego Transportu w Krakowie. Akcja informacyjna powinna zostać skierowana do mieszkańców Krakowa, ale również do mieszkańców okolicznych województw – świętokrzyskiego, podkarpackiego, śląskiego. Informacje powinny być przekazywane w sposób przystępny dla mieszkańców np. poprzez wskazanie wieku samochodu, który nie będzie, zgodnie z uchwałą, mógł wjechać do SCT.

Następnie Przewodniczący Rady przekazał głos **Panu Tomaszowi Frączkowskiemu** z GIOŚ - Krajowego Laboratorium Referencyjnego ds. Jakości Powietrza Atmosferycznego, który wygłosił prezentację pn. „Monitoring jakości powietrza. Zasady lokalizacji stacji pomiarowych” (zał. 2).

Pan Tomasz Frączkowski w swoim wystąpieniu omówił podstawowe zasady lokalizacji stacji monitoringu jakości powietrza oraz rozmieszczenie stacji pomiarów jakości powietrza na terenie miasta Krakowa. Podkreślił, że od roku 1992 w niezmienionej lokalizacji funkcjonują stacje przy ul. Krasieńskiego oraz ul. Bulwarowej. Zwrócił uwagę na tzw. „Pięcioletnią ocenę jakości powietrza w województwie” stanowiącą podstawę do określenia metod jakimi powinny być wykonywane roczne oceny jakości powietrza w strefach oraz do wskazania potrzeb w zakresie prowadzenia pomiarów stężeń zanieczyszczeń w strefie, zgodnie z wymaganiami dotyczącymi ocen rocznych, wynikającymi z przepisów prawa krajowego oraz odpowiednich dyrektyw i decyzji UE. Pan Tomasz Frączkowski podkreślił, że liczba stanowisk monitoringu jakości powietrza w Krakowie jest wyższa od wymaganej ze względu na wynik oceny pięcioletniej (bez uwzględnienia modelowania matematycznego) – rys. 2. Omówiona została procedura zmiany lokalizacji stacji, dokonywana wyłącznie w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek np. w przypadku znaczącej zmiany otoczenia stacji. Ponadto, Pan Tomasz Frączkowski poinformował, że każda zmiana lokalizacji stacji wymaga stosownego zgłoszenia do Komisji Europejskiej.

Wyniki Pięcioletniej Oceny Jakości Powietrza w Województwie Małopolskim
Raportu Wojewódzkiego za Lata 2014-2018 dla strefy Aglomeracja Krakowska

Wskaźnik	Kod strefy	Wymagane pomiary intensywne	Liczba stanowisk wymagana ze względu na wynik oceny pięcioletniej (bez uwzględnienia modelowania matematycznego)	Istniejąca liczba stanowisk
PM10	PL1201	TAK	2	8
PM2.5	PL1201	TAK	2	3
BaP (PM10)	PL1201	TAK	2	7
As (PM10)	PL1201	Nie	0	3
Cd (PM10)	PL1201	Nie	0	3
Ni (PM10)	PL1201	Nie	0	3
Pb (PM10)	PL1201	Nie	0	3
SO ₂	PL1201	TAK	1	2
NO ₂	PL1201	TAK	3	4
C ₆ H ₆	PL1201	TAK	1	3
CO	PL1201	Nie	0	2
O ₃	PL1201	TAK	2	1

Strefa PL1201 - aglomeracja krakowska

Rys. 2. Liczba stanowisk pomiarowych w Krakowie

Przewodniczący Rady Pan Profesor Marian Mazur zwrócił uwagę na konieczność przeanalizowania zasadności lokalizacji stacji monitoringu jakości powietrza w Wadowie (stacji o charakterze przemysłowym), ze względu na przekształcenia technologiczne dokonywane na terenie ArcelorMittal Poland w Krakowie m.in. wygaszeniu wielkiego pieca.

Pan Jerzy Muzyk Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa zobligował do:

- wystosowania stanowiska Prezydenta Miasta Krakowa do Ministra Środowiska i Klimatu w sprawie zagrożeń dla Miasta Krakowa wynikających z nowelizacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. tzw. „dyrektywy CAFE” w zaproponowanym brzmieniu.
- skierowania do Wojewody Małopolskiego, Marszałka Województwa Małopolskiego oraz Stowarzyszenia Metropolia Krakowska pisma informującego o wprowadzeniu Strefy czystego Transportu w Krakowie, celem rozpowszechnienia informacji.

Załączniki:

1. Prezentacja pn. „Perspektywy zarządzania jakością powietrza w Krakowie”, dr inż. Mateusz Rzeszutek, Akademia Górniczo – Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,
2. Prezentacja pn. „Monitoring jakości powietrza. Zasady lokalizacji stacji pomiarowych”, Tomasz Frączkowski, Krajowe Laboratorium Referencyjne ds. Jakości Powietrza Atmosferycznego – GIOŚ.

Protokół sporządziła: Justyna Konopka – Główny Specjalista w Wydziale ds. Jakości Powietrza.